

עודד ליפשיץ הנה עולה האור מאחורי פתיחת המחזה

אודליה: הנה עולה האור מאחורי
לפתע, כשאני ניגשת ועולה האור מאחורי
אני מבינה, זה כך
השפה, היא שפה

הדיבור, הוא הדיבור
אני מדברת אל החלל
הנה זה כך

ראשית כול היתה הדלת
ראשית כול היתה הדלת והמאוורר
הכול מונח באין רחש
במעין הס קדמוני

ואז, הספה הזאת, השירה, הצלחות.
ואז, אני.
הכול הצטבר והתאסף לו לכדי ערמה
ואני בראש הערמה.
ואז, מה אז?

רק תקתוקו של שעון
תקתוקו של שעון ביום לח וחם.
וזה כבר אומר הכול:
הדלת, המאוורר, השירה, הצלחות
אני בראשה של ערמה
המונחת לצלו של שעון
ביום לח וחם.

הנה עולה האור מאחורי
ואפשר לצפות על פי כלל קבוע, מאיפה זה התחיל,
מה קודם למה, כמו בבראשית

עוד מעט, כשאפתח את הדלת הזו שלמולי

באופן טבעי יקרה מה שיקרה.
עוד מעט, כשאפתח את הדלת הזו שלמולי
יצטרף מה שיצטרף אל הערמה
ויבנה עליה עוד ערמה קטנה.

אני מאופקת, אבל קשה לי להתאפק,
כי אני מרגישה כבר בקצות האצבעות
את מה שמחכה לי בקצה הערמה
ושמו הוא אריק.

(צלצול בפעמון)
צלצול בפעמון. "אני באה"
(היא פותחת את הדלת, נכנס בחור)

אריק: אודליה.
אודליה: אריק.
אריק: רציתי לומר שלום.
אודליה: רצית לומר שלום, כמה נחמד מצדך.
אריק: כמה נחמד מצדך שפתחת לי את הדלת.
אודליה: זה המעט שאני יכולה לעשות.
אריק: לא השתנית.
אודליה: גם אתה לא השתנית.
אריק: ככה.
אודליה: ככה.

אודליה: עכשיו נעשה סיבוב מרחוק ונסתכל אחד על השני.
(הם מסתובבים זה סביב זה)

אודליה: אריק נכנס ומתיישב בסלון,
הוא מנדנד את הרגל שלו
בזמן שאני מנדנדת את המחבת.

לעת עתה, בתוך העולם הקטן
הוכפלנו. מהיות אחד, נעשינו שניים
אריק מצד אחד, ואני מצד שני.

אולי עכשיו, כשאריק הוא ברור
הגיע הזמן לשאול את השאלה, מי זה אריק.

אודליה: אריק?
 אריק: מה.
 אודליה: אתה אוהב שום?
 אריק: כן.
 אודליה: אריק.
 אריק: מה.
 אודליה: אתה אוהב פלפל?
 אריק: לא.
 אודליה: זה הוא אריק. עם שום. בלי פלפל.
 אריק: אז מה?
 אודליה: המחבת. (הפוגה) אז מה?
 אריק: הכורסה.
 אודליה: מה שהיה פעם רק צרור של עלי סלרי, דלעת ומים
 הולך ונעשה כתום.
 אריק: בקרוב נהיה שנינו בחדר אחד
 אי־אפשר להתחמק מזה.
 אודליה: אני עדיין מערבבת.
 אריק: אני עדיין מנדנד.
 (היא מתיישבת לצדו)
 אודליה: אריק.
 אריק: מה?
 אודליה: יש משהו שאני צריכה לומר לך, אבל לא יודעת איך.
 אריק: גם לי יש משהו שהייתי צריך לומר לך אבל איני יודע איך.
 שומר בדלפק: שלום. אני שמיט ואני המספר של הסיפור הזה.
 בגלל שאודליה ואריק נתקעו
 ולא יכולים לדבר יותר, הופעתי
 כדי לתת פרספקטיבה מהצד.
 אריק ואודליה. אח, איזה סיפור.
 ולהוסיף שהרחק מאחור אישה זקנה משקה את העציץ שלה.
 אריק: יפה לראות אותך מפעם לפעם ולשים לב כמה לא השתנית. אודליה.
 אודליה: כן, זה דבר יפה בפני עצמו.
 (הוא מתכוון לסגור את הדלת)
 אריק: אין ספק שמה שקורה בינינו גורם לתסכול.
 אודליה: אין ספק. אבל מה אפשר לעשות?
 אריק: נצטרך לשים לזה סוף. אולי מחר.
 אודליה: שלום.
 (הוא עוצר לרגע, אז סוגר את הדלת)
 אודליה: אריק סוגר את הדלת
 אני נשארת לעת עתה, באפלה

אני נשארת באפלה, אבל חושבת לי,
אריק, אריק. וככה, עד מחר.
כמו שציפיתי, לא הצמחתי מאריק עוד אריק
לא פיתחתי את האריק שטמון בו
האריק של היום נבל
ומחר יתחיל אחד חדש.
(אודליה ממשיכה לנוע)
אריק: ככה אני סוגר את הדלת,
ונשאר לעת עתה מחוץ לדלת
עד שאפתח שוב את הדלת, אבל חושב לי
אודליה, אודליה.

כשהיא נמצאת בקצה האחד של הדלת
ואני בקצה השני, קורה דבר, שהוא אינו דבר של ממש
זכוב שחיכה בביתה של אודליה, ונפלט מדירתה
מסתובב סביב ראשי ומזמזם.

עכשיו אני פונה מיד אל המסדרון, כדי לעלות במעלית
הנה, המעלית. ובתוך המעלית דבר חדש.

(חופיע סיגור)

סיגור: הנה עולה האור מאחורי
בריוק פספסתי מישהו שנעלם במעלית.
חבל. חבל. יכולתי ליהנות ממנו
שלם, כמו אגס
במקום ליהנות, נעלם במעלית.
עוד חצי שעה, לפי ההסתברות
יעבור מישהו, מלמעלה למטה או מלמטה שוב למעלה במעלית.
עד שיעבור
אפתח את הדלת של הדירה, ושוב אסגור אותה, מבפנים.
לוסי: אני עולה במעלית, ופתאום מופיע הברנש הזה.
אריק: אני נכנס בפתח המעלית, ובפתח המעלית מופיעה האישה הזאת.
לוסי: אפשר ללחוץ ידיים, למה לא.
אריק: אפשר ללחוץ ידיים, למה לא?
לוסי: אבל אנחנו לא נלחץ ידיים.
אריק: לא, לא נלחץ ידיים. רק נסתכל במבוכה אל הרצפה ונחייך.
לוסי: גם לא ניגע זה בזה בטעות,
היינו יכולים לגעת אחד בשני ממש בטעות.
אריק: איך?

לוסי: אם כל אחד היה עובר לצד השני של המעלית,
אתה היית עובר לצד הזה
ואני הייתי עוברת לצד ההוא.
אריק: אפשר לנסות.
(הם עוברים כל אחד לצד השני, חולפים זה על פני זה בקלות)
זה לא הצליח, כי המעלית גדולה מאוד,
גם אם היינו מסתובבים ככה חמש דקות, לא היה קורה שום דבר.
לוסי: חבל.
אריק: זהו זה. אז אני מבין.
מה שלא קרה לי עם אודליה
גם לא יקרה לי עם הבחורה הזאת, שאיני יודע את שמה.
לוסי: לוסי.
אריק: לוסי.
לוסי: לוסי.
אריק: אה... אריק. נעים.
לוסי: אולי תאמר משהו? מה דעתך? רק משהו קטן.
אתה חושב שתוכל לומר משהו, כדי לשבור את השתיקה?
אריק: למה אני, תגידי את.
לוסי: מתוקף הנסיבות זה התפקיד שלך. אתה גבר, ולי יש כובע.
אריק: (מביט בה לרגע ומתרשם) אני לא יכול.
אבל אני גם לא רוצה, כי אני חושב על מישהי אחרת.
לוסי: לא נכון, אתה חושב עלי.
אריק: אני לא חושב עלייך, בכלל לא.
אני חושב על מישהי אחרת, אודליה. (משתדל) הנה. אודליה.
לוסי: תוכל להמשיך לחשוב, אם ככה.
המעלית תכף תצלצל, אם לא תגידי משהו בקרוב...
אריק: אה... הכובע שלך.
לוסי: מה איתו?
אריק: רחב.
לוסי: תודה. זה מחמיא.
(נשמע קול המעלית שמצלצלת)
זה אומר שהגענו כבר למעלה,
אולי נתראה שוב, בדרך חזרה למטה,
עד אז, תוכל לחשוב על משהו להגיד
אני רואה איך אתה מסתכל עלי
זה לא יפתיע אותי בכלל,
אבל אתה רק צריך להוסיף למבט הזה הבעה ברורה.
(שניהם יוצאים מהמעלית, הולכים לכיוונים שונים)
אריק: אני פותח את הדלת

מסובב את המפתח ונכנס
שום דבר לא מחכה לי בפנים.
כלום, חוץ מסבתא שלי רבקה.
שמסתכלת על הדגים או משקה את העציץ.
רבקה: אני משקה את העציץ
מקודם הסתכלתי על הדגים.
אריק: סבתא, את משקה את העציץ יותר מדי.
רבקה: לא, לא יותר מדי, אל תאמר יותר מדי.
אם אפסיק להשקות את העציץ הזה, אמרת.
אריק: את יכולה למצוא לך משהו אחר, כמו להסתכל על הדגים.
רבקה: ספר לי, ספר לי משהו, שאני לא יודעת.
ספר לי משהו, העלים צומחים ונושרים, האילנות רועדים ברוח,
הילדים נופלים מהאופניים.
ספר לי משהו שיזכיר איך הדברים קורים.
אריק: הכול מסתובב סבתא, כמו שאומרים,
הכול מסתובב ומתקדם כמו שאומרים.
אלפי נערות מניפות את החצאית בקצב
ועוברות מיד אל יד,
עד שנופלות ללא אוויר.
רק הנכד שלך אריק, נשאר במקום. תקוע, בלי לזוז.
העולם מחליף את הצבע, סבתא, כל יום לפחות
מתחלפת אישה מאושרת באחרת,
רק אנחנו נשארו מחוץ לתמונה,
יד ביד, מסתכלים באקווריום.
רבקה: קשה לי לשמוע מה ששמעתי,
לכן אומר שלא שמעתי.
אריק: קשה לי לומר מה שאמרתי,
לכן אומר שלא אמרתי.
אודליה: אני שוטפת את הכלים, לצורך העניין,
גם אצלי הזמן חולף,
אבל אפשר לדלג עלי,
הממשות שלי עכשיו איננה ממשית
אפילו בשבילי,
כי גם אני כרגע לא חושבת על שום כלום,
איזו סדרה בטלוויזיה עולה לי בראש,
האם היא לקחה אותנו בסוף
האם היא לקחה אותנו, לקחה אותנו?
לוסי: (ניצבת מול דלת ביתה)
אני עומדת מול הדלת ונוגעת בשיער,

מאחורי הקיר הזה מחכה ג'ורג'
מי זה ג'ורג', כבר שכחתי
כל פעם שאני פותחת את הדלת הזאת, שוב העולם מתמלא בג'ורג',
וברגע שאני סוגרת,
הוא נשאב, כמו אבק
אל תוך מכל קטן, בגודל השפתון שלי.
(היא פותחת את הדלת)

לוסי: ג'ורג'?

ג'ורג': זה אני.

לוסי: הנה, כמה קל

אני חושבת שאני מתאהבת בך מחדש. ככל הנראה. וזה מקל עלי.

ג'ורג': (הוא מופיע) אני שומע את הקול שלך במסדרון

ומבין כמה היית חסרה לי.

לוסי: באמת? זה טוב לשמוע.

איך היה היום שלך?

תמיד אני מתחילה בשאלות מסוג כזה.

ג'ורג': בסדר גמור,

תמיד אני עונה את אותה התשובה.

לוסי: אולי נתחבק?

ג'ורג': כן, אפשר להתחבק.

לוסי: לפי הנימוס שלנו אפשר להבין שלא הכול טוב בינינו.

ג'ורג': מה שנכון.

לוסי: איזה מזל שיש דלת שאפשר להיכנס דרכה

ואפשר באותה מידה גם לצאת מבעדה.

ג'ורג': את צודקת. טוב שיש דלת, אחרת

היינו צריכים לחיות זה עם זה

או זה בלעדי זה

לנצח.

אריק: עובר על הספרים שלי הנמצאים על המדף,

אחר כך אל ארון הספרים הגדול

אולי אתקל במשהו שחיכה שם כל הזמן הזה

ואומר

הסיפור הזה מזכיר לי את עצמי.

אודליה: מניחה את הכלים לייבוש.

בלי לשים לב נתפסת לי המחשבה —

החיים עשויים כמעגל,

כמוהו, גם הקרצוף של הצלחת הזו.

לוסי: יושבים מול הטלוויזיה
לא צריך לדבר
אפשר לנשום.
ג'ורג': היד שלי נעשית חמה
מהמגע של הכתף שלה
אז הכתף שלה נעשית חמה מהמגע של היד שלי
ככה החום מזדחל מצד אל צד
בלי לאבד טיפה. אנחנו יושבים על הספה ושומרים על אש קטנה.
שומר בדלפק: מה שקורה בינתיים, כדי לשמור על הסדר
(הוא מסמן עם העט)
בקומה העליונה, נעלם במעלית, גר אריק.
בקומה התחתונה, מצד ימין, אודליה.
במקביל, מצד שמאל, גר טיפוס שעוד לא הספקנו לקלוט את שמו
כי איש לא קרא לו בשמו
אבל אני יכול להגיד, זו לא חוכמה, כי אני מכיר אותו, ואני יודע גם מה יקרה לו בהמשך.
קוראים לו סיגור. וזה באמת שם שקשה לבטא אותו, עם כל מה שמתפרש מהדבר.
חוץ מאלה, ג'ורג' ולוסי ששמענו עכשיו, בקומה השלישית מימין.

אם כך אמרנו, אריק.
(אריק, במקומו, מהלך ממקום למקום)
אריק: חשוב לי לציין לפניך
שזו טעות, זו טעות, טעות.
את יודעת מה זו טעות?
שוער בדלפק: אודליה.
אודליה: (בטלפון) אני מצטערת אמא,
אני מצטערת, מצטערת, מצטערת...
שוער בדלפק: וסיגור.
סיגור: (לוחץ על שלט דמיוני) לא רואים שום דבר חדש
השידור חוזר על עצמו
כל התחנות דומות.
שומר: ג'ורג'.
ג'ורג': התוכנית הזאת מעניינת?
כן. השמיכה הזאת נעימה?
גם כן.
שומר: לוסי.
לוסי: (מתכופפת קדימה בסקרנות)
מעניין מה יקרה הלאה.
מעניין מאוד, מה יקרה הלאה.
שומר: בעוד רגע קצר תופיע דמות חדשה, שתשנה את סדר הדברים כפי שנראָה עד עכשיו.